

ANALELE PUTNEI

XVII

2021

2

SUMAR

CUVÂNT ÎNAINTE5

COLOCVIILE PUTNEI XXV

PROTOSINGHEL DOSOFTEI DIJMĂRESCU, IERODIACON TIMOTEI TIRON, Acoperământul pentru Sfânta Masă de la Mănăstirea Putna (inv. 19). Istorie în fragmente.....7	7
ȘTEFAN S. GOROVEI, Documente suspecte din vechea arhivă a Mănăstirii Putna31	31
MONAH ALEXIE COJOCARU, Alexandrina Magheru-Haralamb și Serbarea de la Putna din anul 187149	49
IERODIACON AVRAAM BUGU, Prima mențiune onomastică în istoria muzicii de cult din Moldova59	59
EDUARD RUSU, Instrumente muzicale în picturile și miniaturile de la Mănăstirea Dragomirna.....63	63
STAVROFORA MARIA MAGDALENA GHERGHINA, Condicile manuscrite ale călugărilor Mănăstirii Dragomirna (1786–1878).....85	85
VOICA MARIA PUȘCAȘU, Pietrele de mormânt. O tristă poveste97	97
IEROMONAH IUSTIN TABAN, Despre călugărirea silită a Elenei Rareș (1552). Între canon și mentalitate medievală.....107	107
MIHAI ANATOLII CIOBANU, Despre câteva broderii românești aflute în Rusia123	123
EMANUELA CERNEA, De la Bunești la București. Epitaful uitat al lui Ștefan Tomșa II și istoria „fragilă” a țesăturilor de cult pictate.....135	135
OVIDIU CRISTEA, „Apus de Soare”: eveniment, mărturie, posibile implicații153	153

*

VLAD BEDROS, „Cei Cinci martiri” în pictura murală din Moldova: notă despre contexte iconografice și subtexte devoționale.....	169
LISTA AUTORILOR.....	189
ABREVIERI.....	193

THE ANNALS OF PUTNA

XVII

2021

2

CONTENTS

FOREWORD5

PUTNA COLLOQUIA XXV

PROTOSINGHEL DOSOFTEI DIJMĂRESCU, IERODIACON TIMOTEI TIRON, The Holy Table Cover from Putna Monastery (inventory no 19). History in Little Pieces	7
ȘTEFAN S. GOROVEI, Documents suspects des anciennes archives du Monastère de Putna.....	31
MONAH ALEXIE COJOCARU, Alexandrina Magheru-Haralamb and the 1871 Putna Celebration.....	49
IERODIACON AVRAAM BUGU, The First Documented Name Mention in the History of Liturgical Music in Moldavia.....	59
EDUARD RUSU, Musical Instruments in the Paintings and Miniatures from Dragomirna Monastery	63
STAVROFORA MARIA MAGDALENA GHERGHINA, The Manuscript Registers of Monks of the Dragomirna Monastery (1786–1878).....	85
VOICA MARIA PUȘCAȘU, Tomb Stones. A Sad Story.....	97
IEROMONAH IUSTIN TABAN, Of Elena Rareș’s Forced Monastic Tonsure (1552). Between Canon and Medieval Mentality	107
MIHAI ANATOLII CIOBANU, Despre câteva broderii românești aflăte în Rusia	123
EMANUELA CERNEA, From Bunești to Bucharest. The Forgotten Epitaphios of Ștefan Tomșa II and the “fragile” History of Painted Liturgical Veils	135
OVIDIU CRISTEA, “Sunset”: Event, Testimonies, Possible Implications.....	153

*

VLAD BEDROS, “The Five Martyrs” in Moldavian Mural Painting: Note on Iconographic Contexts and Devotional Subtexts	169
LIST OF AUTHORS.....	189
ABBREVIATIONS	193

CUVÂNT ÎNAINTE

În ziua de 4 martie 2021, la Centrul Cultural „Mitropolit Iacob Putneanul” de la Mănăstirea Putna, s-a desfășurat a XXV-a ediție a Simpozionului de istorie „Colocviile Putnei”, organizat de Centrul de Cercetare și Documentare „Ștefan cel Mare”.

Este pentru prima dată când „Colocviul de o zi”, care are loc în luna februarie sau martie în anii impari, nu s-a desfășurat, după obiceiul îndătinat, la Facultatea de Istorie din Iași sau la Institutul de Istorie „N. Iorga” al Academiei Române din București.

Lucrările Colocviului s-au desfășurat online, prin intermediul platformei Zoom, care a dat posibilitatea istoricilor și cercetătorilor de la București, Iași, Cluj, Sofia, Chișinău și părinților istorici de la Mănăstirea Putna să comunice și să se întâlnească, în condițiile restricțiilor din acea perioadă.

Programul reuniunii a cuprins 14 comunicări, grupate în două ședințe: Protosinghel Dosoftei Dijmărescu, Ierodiacon Timotei Tiron, *Acoperământul pentru Sfânta Masă inv. 19 de la Mănăstirea Putna (sec. XV–XVII). Istorie în fragmente*¹, Ștefan S. Gorovei, *Documente suspecte din vechea arhivă a Mănăstirii Putna*, Ioan-Augustin Guriță, „*Și acum trimiteți pre fiii voștri ca să ia preoția de la arhieriei Țării Moldovei*”. *Putnenii și românii ortodocși din Transilvania în veacul al XVIII-lea*², Monah Alexie Cojocaru, *Alexandrina Magheru-Haralamb și Serbarea de la Putna din anul 1871*, Ierodiacon Avraam Bugu, *Cea mai veche atestare onomastică în muzica de cult din Moldova*³, Eduard Rusu, *Instrumente muzicale în picturile și miniaturile de la Mănăstirea Dragomirna*, Stavrofora Maria Magdalena Gherghina, *Condicile manuscrise ale călugărilor Mănăstirii Dragomirna (1786–1878)*, Adrian Andrei Rusu, *Paraclisele castelului Suceava*⁴, Voica Maria Pușcașu, *Pietre de mormânt*⁵, Maria Magdalena Székely, *A fost sau n-a fost? Cometa Halley și lupta de la Obertyn (1531)*⁶, Ieromonah Iustin Taban, *Despre călugărirea silită a Elenei Rareș (1552). Între canon și mentalitate medievală*, Mihai Anatolii Ciobanu, *Despre câteva broderii românești aflate în Rusia*, Emanuela Cernea, *De la Bunești la București. Epitaful uitat al lui Ștefan Tomșa II și istoria „fragilă” a țeșăturilor de cult pictate*, Ovidiu Cristea, *Moartea lui Ștefan: o istorie, posibile implicații*⁷.

¹ Se publică aici, cu un titlu ușor modificat.

² Neparvenind Redacției în timp util, textul nu a mai putut fi inclus în acest număr al revistei.

³ Se publică aici, cu un titlu ușor modificat.

⁴ Textul prezentat atunci va fi publicat într-un volum special al autorului.

⁵ Se publică aici, cu un titlu ușor modificat.

⁶ Neparvenind Redacției în timp util, textul nu a mai putut fi inclus în acest număr al revistei.

⁷ Se publică aici, cu un titlu modificat.

„Analele Putnei” publică în aceste pagini materialele trimise din timp Redacției. Cele sosite ulterior vor forma o parte din materia unui număr viitor al revistei.

Alături de aceste contribuții, acest număr al revistei „Analele Putnei” include un text încredințat Redacției spre publicare de domnul Vlad Bedros, dar care n-a fost prezentat în cadrul „Colocviilor”.

REDAȚIA